

Bilaga 9 – Färdtjänst och Riksfärdtjänst

Innehåll

Bilaga 10 – Färdtjänst och Riksfärdtjänst.....	1
Tillståndshandläggning och genomförande	1
Tillämpningsanvisningar för färdtjänst i Gävleborgs län.....	2
Priser Färdtjänst i Gävleborgs län.....	8
Tillämpningsanvisningar för riksfärdtjänst i Gävleborgs län	9
Priser Riksfärdtjänst.....	12

Tillståndshandläggning och genomförande

Fem av länets tio kommuner har lämnat över ansvaret för färdtjänst och riksfärdtjänst till Region Gävleborg. Nedan anges antalet tillstånd, färdtjänstresor och riksfärdtjänstresor för dessa kommuner 2019:

- Bollnäs: 554 tillstånd, 9707 färdtjänstresor, 108 riksfärdtjänstresor
- Hofors: 197 tillstånd, 2069 färdtjänstresor, 119 riksfärdtjänstresor
- Nordanstig: 201 tillstånd, 1641 färdtjänstresor, 138 riksfärdtjänstresor
- Ockelbo: 87 tillstånd, 1440 färdtjänstresor, 92 riksfärdtjänstresor
- Söderhamn: 601 tillstånd, 11254 färdtjänstresor, 121 riksfärdtjänstresor

Den totala befolkningmängden i de fem kommunerna uppgick till 77 504 personer, varav 1 640 (2,1 %) beviljats färdtjänsttillstånd.

Alla länets tio kommuner har lämnat över ansvaret för bokning, planering och genomförande av färdtjänst och riksfärdtjänst till Region Gävleborg. Under 2019 genomfördes för alla tio kommuner totalt 159 916 färdtjänstresor och 2 669 riksfärdtjänstresor.

Tillämpningsanvisningar för färdtjänst i Gävleborgs län

GILTIGA FRÅN 2019-06-01

Inledning

Färdtjänst beviljas med stöd av lagen om färdtjänst (SFS 1997:736) och gällande tillämpningsanvisningar.

Varje kommun ansvarar, såvitt gäller kommuninvånarna, för att färdtjänst av god kvalitet anordnas inom kommunen och, om det finns särskilda skäl, mellan kommunen och en annan kommun. En kommun får för sina kommuninvånare anordna färdtjänst också i eller mellan andra kommuner (3§ Lag om färdtjänst).

Kommunen får överlåta sina uppgifter till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet som då är den myndighet som ansvarar för att anordna färdtjänst och uppgifter som innefattar myndighetsutövning.

Att pröva frågor om tillstånd till färdtjänst innebär myndighetsutövning och förvaltningslagen ska tillämpas. Förvaltningslagen innehåller ett antal tvingande bestämmelser som gäller vid all myndighetsutövning mot någon enskild. Förvaltningslagen innehåller också bestämmelser om myndigheternas serviceskyldighet. Dessa gäller vare sig handläggningen sker hos en kommunal nämnd eller hos den regionala kollektivtrafikmyndigheten. Som allmänna krav på handläggningen av ärenden gäller bestämmelserna i 9§ Förvaltningslagen: ”Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts”.

Den allmänna kollektivtrafiken anpassas successivt för att möta de behov som personer med funktionsnedsättningar har. Med färdtjänst avses enligt 1§ Lag om färdtjänst ”särskilt anordnade transporter för personer med funktionshinder”. Enligt 7§ Lag om färdtjänst ska tillstånd meddelas för dem som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel. Avgörande vid val av färdmedel är den enskildes förutsättningar att resa med hänsyn taget till dennes funktionsnedsättning och de hinder denna innebär.

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

Ansökan om tillstånd till färdtjänst

Ansökan

Ansökan om färdtjänst ska ske skriftligt på avsedd blankett.

Medicinskt underlag

Behovet ska, om så begärs, kunna styrkas genom utlåtande från läkare eller annan sakkunnig som har kännedom om den sökandes funktionsnedsättning och vilka hinder detta medför vid resa med allmänna kommunikationer.

Förnyelse

Den färdtjänstberättigade ansvarar själv för att ansöka om förnyelse av tillstånd.

Prövning av tillstånd till färdtjänst

Folkbokföring

Frågor om tillstånd prövas av kommunen där den sökande är folkbokförd. Om kommunens uppgifter överlåtits till den regionala kollektivtrafikmyndigheten prövas tillstånd av denne.

Funktionsnedsättning/funktionshinder

Färdtjänst beviljas personer som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel (7§ Lag om färdtjänst).

Utredning

Den sökandes förutsättningar för rätt till färdtjänst definieras vid utredningstillfället.

Beslut

Beslut gällande tillstånd om färdtjänst lämnas skriftligt. Av beslutet ska framgå vad den sökande är berättigad till. Beslut som går den sökande emot ska motiveras och åtföljas av en underrättelse om hur beslutet kan överklagas.

Återkallelse av tillstånd

Tillståndsgivaren får återkalla ett tillstånd att anlita färdtjänst, om förutsättningarna för färdtjänsten inte längre finns. Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

upprepade överträdelser av de föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänsten (12§ Lag om färdtjänst).

Barn

Om sökanden är under 18 år ska prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder. Vid utredningen beslutas om barn ska åtföljas av vuxen person.

Förändring

Den som beviljats färdtjänstillstånd är skyldig att meddela ändrade förhållanden som kan påverka rätten till färdtjänst. Ändrad folkbokföringsadress ska meddelas tillståndsgivaren.

Tillståndets omfattning

Giltighet

Alla tillstånd är tidsbegränsade. Tillståndet kan förenas med föreskrifter och villkor. Det kan t.ex. gälla under viss period på året, under viss tid på dygnet eller endast till vissa resmål.

Antal resor

Antal resor är begränsat till 300 enkelresor per år. Vid särskilda skäl kan, efter ansökan, ytterligare resor beviljas.

Arbetsresor

Färdtjänst i form av arbetsresa fordrar särskilt tillstånd. Med arbetsresa menas resa mellan bostaden och arbetsplats där anställningsförhållande råder. Resan ska gå i anslutning till arbetets början och slut. Antal arbetsresor begränsas ej. Resor i tjänsten betraktas inte som arbetsresa eller färdtjänst.

Egen bil

Den som uppfyller kraven för att få färdtjänst, och som har egen bil och kan framföra denna själv, beviljas max 50 enkelresor/år. Detsamma gäller för person som har bil som helt eller delvis bekostats av allmänna medel, oavsett om personen kör bilen själv eller inte.

Legitimering

Färdtjänstillståndet är personligt och den färdtjänstberättigade ska kunna legitimera sig.

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

Bärhjälp/trappklättrare

Bärhjälp/trappklättrare kan i vissa fall beviljas på hemadress (trapphus eller motsvarande, ej inne i bostaden) under en begränsad tidsperiod om sex månader.

Chauffören har på plats rätt att neka att utföra beviljad insats om man bedömer att den inte kan genomföras på ett säkert sätt, detta med hänsyn taget både till resenärens och förarens säkerhet.

Ledsagare

Ledsagare kan beviljas om den sökande inte kan klara av att resa på egen hand med den service som normalt ges av transportören. Behovet ska vara knutet till själva resan och inte till vistelsen vid resmålet. Ledsagare ska påbörja och avsluta resan tillsammans med den färdtjänstberättigade. Den färdtjänstberättigade anlitar själv sin ledsagare som ska kunna tillgodose dennes behov av hjälp under resan. Ledsagare som beviljats enligt färdtjänstlagen betalar ingen egenavgift.

Medresenär

En medresenär får medfölja den färdtjänstberättigade mot fastställd avgift. Medresenären ska påbörja och avsluta resan tillsammans med den färdtjänstberättigade. Medresenär får inte orsaka extra service av föraren.

Barn får medfölja på samma villkor som gäller för länets allmänna kollektivtrafik. Den färdtjänstberättigade som har behov av medföljande barn måste själv aktualisera detta hos tillståndsgivaren.

Chaufförsservice

Den som har ett kontinuerligt behov av att hämtas/lämnas inne kan beviljas chaufförsservice i sitt färdtjänstillstånd.

Färdtjänstresornas omfattning

Samordning

Färdtjänst är en kompletterande kollektiv transportform och resorna samordnas vilket innebär samåkning med andra resenärer. Undantag från samåkning kan beviljas efter särskild prövning.

Trafikeringsområde

Färdtjänst får nyttjas för resor inom Gävleborgs län.

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

Resa i annan kommun utanför länet

Den som har tillstånd för färdtjänst kan, efter särskild ansökan, beviljas resor vid vistelse i kommun utanför Gävleborgs län. Egenavgift erläggs enligt särskild taxa.

Trafikeringstid

Resa kan genomföras under följande tider:

måndag-torsdag kl. 05.00-23.30

fredag, lördag, dag före röd dag kl. 05.00-02.30

sön- och helgdagar kl. 07.00-23.30

Arbetsresor kan utföras dygnet runt.

Hjälpmedel

Nödvändiga förflyttningshjälpmedel samt tjänstehund (ledar-, service- och signalhund) som är knutet till resenärens funktionsnedsättning får medföras.

Resa för barn

Bilkuddar finns tillgängliga i fordonen. Övriga hjälpmedel som behövs vid resa för barn, exempelvis babyskydd, bilbarnstol, bältesstol får resenären själv tillhandahålla.

Handbagage

Högst två väskor eller kassar som chauffören enkelt ska kunna bära med sig i en vända får medtagas.

Djur

Den färdtjänstberättigade som önskar möjlighet att medta sällskapsdjur vid resa måste själv aktualisera detta hos tillståndsgivaren.

Sällskapsdjur ska under resan förvaras i bur eller ha för ändamålet godkänd sele. Sällskapsdjur får inte färdas i kupén utan placeras i fordonets lastutrymme.

Resor som ej ingår

Tillstånd till färdtjänst omfattar inte resor där stat, kommun, landsting, organisation, företag eller annan betalningsansvarig finns. Exempel på detta kan vara sjukresor, skolskjutsar, resor till/från daglig verksamhet som anordnas enligt LSS eller resor till/från dagverksamhet enligt SoL. Resor i samband med arbetslivsinriktad rehabilitering, gruppresor och tjänsteresor är också exempel på resor som vanligtvis ej är färdtjänstresor.

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

Färdtjänstens servicenivåService vid resa

- Chauffören ska, utan extra kostnad, hjälpa den färdtjänstberättigade
- till och från port/ytterdörr eller motsvarande
 - i och ur fordonet
 - vid behov med säkerhetsbältet
 - med handbagage och hjälpmedel

Beställning/avbokningBeställning

Samtliga resor ska förbokas hos anvisad beställningscentral. Resan ska beställas från en adress till en annan. Uppehåll under resan tillåts ej.

Förbeställningstid

Beställning av resa ska göras till anvisad beställningscentral i god tid. Vid bokning nära inpå en resa kan väntetiden bli längre än önskat. För att i möjligaste mån kunna tillgodose kundens önskemål om avresetid och säkerställa en bra planering av tillgängliga fordon bör beställning ske minst 90 minuter före önskad resa.

Den resande ska infinna sig på den plats till vilket fordonet beställts vid den tid som angetts av beställningscentralen.

Avbokning

Resor som ej kommer att företas måste avbeställas. Om avbeställningen ej sker senast 60 minuter före överenskommen hämtningstid, kan färdtjänstberättigad bli ersättningskyldig för framkört fordon.

Egenavgifter

Grunderna för avgifter fastställs av kommunfullmäktige i respektive kommun.

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

Priser Färdtjänst i Gävleborgs län

Gällande fr.o.m. 2021-07-01

Zon	Vuxen *	Barn- och ungdom **
1	50 kr	25 kr
2	60 kr	30 kr
3	80 kr	40 kr
4	95 kr	50 kr
5	120 kr	60 kr
6	135 kr	70 kr
7	155 kr	80 kr
8	170 kr	85 kr
9	190 kr	95 kr
10	230 kr	115 kr

*) Gäller från och med den dag man fyller 20 år.

**) Gäller till den dag man fyller 20 år.

Tillämpningsanvisningar för riksfärdtjänst i Gävleborgs län

GILTIGA FRÅN 2019-06-01

Inledning

Riksfärdtjänst regleras genom Lag om riksfärdtjänst (1997:735).

1§ En kommun skall på de villkor som anges i denna lag lämna ersättning för reskostnader för personer som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt.

Kommunen får överlåta sina uppgifter till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet som då är den myndighet som prövar frågor och fattar beslut om tillstånd till riksfärdtjänst.

Att pröva frågor om tillstånd till färdtjänst innebär myndighetsutövning och förvaltningslagen ska tillämpas. Förvaltningslagen innehåller ett antal tvingande bestämmelser som gäller vid all myndighetsutövning mot någon enskild. Förvaltningslagen innehåller också bestämmelser om myndigheternas serviceskyldighet. Dessa gäller vare sig handläggningen sker hos en kommunal nämnd eller hos den regionala kollektivtrafikmyndigheten. Som allmänna krav på handläggningen av ärenden gäller bestämmelserna i 9§ Förvaltningslagen: ”Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts”.

Som komplement till riksfärdtjänstlagen kan tillståndsgivaren utfärda generella regler. De får endast komplettera lagen och får inte innehålla bestämmelser som inskränker en persons rättigheter i förhållande till lagen.

Syftet med regelverket är att ge vägledning vid myndighetsutövning och som ett hjälpmedel för att den som ansöker om riksfärdtjänst ska kunna bedömas rättssäkert utifrån samma grund.

Kompletterande regler

Färdmedel

Utgångspunkten när det gäller färd sätt ska alltid vara det som medför lägst kostnad för tillståndsgivaren utifrån vad sökanden klarar med hänsyn taget till dennes funktionsnedsättning. Detta innebär följande prioritetsordning:
- i första hand används allmänna kommunikationer (tåg, buss, flyg eller båt)

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

- i andra hand används allmänna kommunikationer i kombination med bil/specialfordon
 - i tredje hand används bil/specialfordon
- Avsaknad av allmän kollektivtrafik på aktuell sträcka, avgångstider som inte passar eller brist på ledsagare är inte skäl till att bli beviljad resa med bil/specialfordon.

Samåkning/tidsförskjutning

Samordning av resor med bil/specialfordon sker regelmässigt där det är möjligt med hänsyn till resenärens funktionsnedsättning. Samåkning kan därmed ske hela eller delar av resan. Vid samåkning kan ressträckan och restiden bli förlängd.

Önskad avresetid kan behöva anpassas för att möjliggöra samordning. Hänsyn tas till resenärens funktionsnedsättning och ändamålet med resan.

Ansökan

Ansökan om riksfärdtjänst till resmål utanför Gävleborgs län ska göras skriftligt på avsedd blankett. Ansökan bör vara tillståndsgivaren tillhanda minst tre veckor före planerad resa, vid större helger (jul och nyår) bör ansökan inges minst sex veckor före planerad resa. Om sökande inte sedan tidigare är känd hos tillståndsgivaren, t ex genom beviljad färdtjänst, ska ansökan om riksfärdtjänst alltid ske skriftligt minst sex veckor före planerad resa.

Beställning

Beviljad riksfärdtjänst med allmänna kommunikationer bokas och betalas av resenären hos aktuellt trafikföretag. Efter resans genomförande skickas en reseräkning tillsammans med biljetter/kvitton i original till tillståndsgivaren som därefter utbetalar ersättning motsvarande skillnaden mellan reskostnaden och egenavgiften.

Beviljad riksfärdtjänst med bil/specialfordon som startar eller slutar inom Gävleborgs län bokas hos anvisad beställningscentral.

Beviljad riksfärdtjänst med bil/specialfordon där hela resan sker utanför Gävleborgs län bokas och betalas av resenären hos lokal entreprenör. Efter resans genomförande skickas en reseräkning tillsammans med kvitton i original till tillståndsgivaren som därefter utbetalar ersättning motsvarande skillnaden mellan reskostnaden och egenavgiften.

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Giltigt t.o.m.:

Revisionsnr:

Hjälpmedel

De hjälpmedel som är nödvändiga för resans genomförande får medföras.

Bagage

Vid resa med allmänna kommunikationer får bagage medföras enligt trafikföretagens bestämmelser.

Vid resa med bil/specialfordon får en resväska max 20 kg och ett handbagage medföras.

Medresenär

Medföljande person som inte är ledsagare kallas medresenär. Vid resa med bil/specialfordon kan, efter ansökan, en medresenär beviljas medfölja på resan. Medresenären får inte förorsaka extra service av föraren. Medresenär får medföra en resväska max 20 kg och ett handbagage.

Husdjur

Vid resor med allmänna kommunikationer får husdjur medföras enligt trafikföretagens bestämmelser.

Vid resa med bil/specialfordon får tjänstehund (ledar-, service- och signalhund) som är knutet till resenärens funktionsnedsättning medföras.

Avgifter

Taxan för riksfärdtjänst beslutas av regeringen som har meddelat föreskrifter om resenärens egenavgifter och dessa regleras genom "Förordning (1993:1148) om egenavgifter vid resor med riksfärdtjänst".

En medresenär betalar egenavgift enligt riksfärdtjänsttaxa för vuxen.

Vid avbokning/ombokning för resa med allmänna kommunikationer gäller trafikföretagets bestämmelser. Eventuella avgifter för avbokning/ombokning betalas av resenären.

Avbeställning av resa med bil/specialfordon ska göras senast två dagar före beviljad resdag. Kostnaden för resa som ej avbokats och genererar en så kallad "bomresa" betalas av resenären. Bomresa som uppstår på grund av sjukdom debiteras ej resenären om läkarintyg inlämnas.

Dokumentnamn:

Dokument ID:

Revisionsnr:

Giltigt t.o.m.:

Priser Riksfärdtjänst

Här hittar du priser för riksfärdtjänst (SFS 1993:1148)

Vägavstånd i kilometer	Egenavgift
0 - 100	105 kr
101 - 125	130 kr
126 - 150	165 kr
151 - 175	195 kr
176 - 200	220 kr
201 - 225	255 kr
226 - 250	275 kr
251 - 275	300 kr
276 - 300	320 kr
301 - 350	370 kr
351 - 400	420 kr
401 - 450	455 kr
451 - 500	480 kr
501 - 600	535 kr
601 - 750	600 kr
751 - 1000	655 kr
1001 - 1 250	680 kr
1 251 - 1 500	700 kr
1 501 och längre	755 kr

Resenärer under 26 år och studerande som innehar Centrala studiestödsnämndens rabattkort eller Sveriges Förenade Studentkårs studentkort betalar 70 procent av priset.